

“Van oude mensen, de dingen die blijven...: Bloei”

Voor de serie ‘Van oude mensen, de dingen die blijven...’ sprak Kim Coppes in Middenbeemster met meneer Muntjewerff.

Als ik aanbel in mooi Middenbeemster, doet Ria Muntjewerff open. ‘Ik ben te vroeg’ zeg ik. ‘Dan ga je nog maar een straatje om’ zegt Ria met Amsterdamse tongval. Dan een harde klaterlach.

Ze laat mij toch binnen, waar zij haar echtgenoot, de 80 jarige Rijndert Jan Muntjewerff tref (‘met een lange IJ, let op’). Boerenzoon uit Middenbeemster. Geboren, getogen en gebleven. Hij praat weinig, in heel korte zinnen. En zacht. Net als zijn ogen zijn. Hij is zijn werkzame leven lang zoals hij zelf zegt ‘kwastenbederver’ geweest. Huisschilder. In West-Friesland (‘daar zijn ze gezellig, recht op de man af’) de Beemster (‘daar zijn ze stug’) en soms in Amsterdam (‘daar vonden ze mij ‘die boer’).

Zijn vrouw, geboren in Amsterdam-West, had geen last van die vooroordelen. En ze heeft hem gehouden.

Meneer Muntjewerff, ik ben hier gekomen om met u te praten over uw dahlia’s. Wat betekenen die voor u?

Ja. Het is een hobby. Echt een hobby. Dahlia’s kweken zit een beetje in de familie.

Mijn vader had ook altijd dahlia’s in de tuin. In zijn voortuin, achtertuin, allemaal.

En waarom speciaal de dahlia?

Tja. Het is een mooie bloem.

Ja?

Als je naar buiten kijkt dan zie je er één. (ik zie een grote zachtgele dahlia door het raam)

Ja. Wat is dat voor dahlia?

Een decoratieve. Dat is de soortnaam. Deze heb ik gekregen van de Nederlandse Dahliavereniging. Dat is een vereniging voor mensen die van dahlia’s houden en ze kweken en naar tentoonstellingen gaan.

Hoe groot was uw gezin toen?

Oorspronkelijk met zijn zessen, mijn ouders, ik en drie broers. Maar mijn moeder ging dood. In ’42 al.

Heel veel verschillende soorten

Hoe oud was ze toen?

41 denk ik. Erg jong.

Hoe kwam het?

Kanker.

Wat een rotziekte is dat toch.

Pokkeziekte. Hopeloos.

Wat herinnert u zich nog van uw moeder?

Weinig. Altijd ziek. Stapels pillen die ze moest slikken. Ze was wel lief geloof ik. Goed. Ik heb van horen zeggen dat ze een hele lieve moeder was.

Toen was u 9 en al zonder moeder. Een vader alleen met vier kinderen. En oorlog.

Ja. Rottijd. Ik herinner me nog dat er wel 200 mensen aan de poort stonden voor een potje tarwe.

En hoe redde uw vader het, met zijn vier zonen, in zijn eentje?

Moeilijk. Erg moeilijk. Ja, op het end word je erg zelfstandig. Hij was er natuurlijk wel altijd, op de boerderij. Als we uit school kwamen zei hij: kijk hier is de haag, daar is de schaar, ga maar knippen. Dat soort dingen.

Mocht u zich als kind ook met de dahlia’s bemoeien?

Nee nog niet. Afblijven, laat maar staan.. Toen ik wat ouder was wel.

Tja, het is een mooie bloem

En wat leerde u dan, wat is het geheim van de verzorging van dahlia's?

Vooral zorgen dat het ongedierte er een beetje uitblijft. Dat deden we toen met DDT, gif. Nu niet meer, ik gebruik eigenlijk niks. Geen middelen. Je moet ze warm houden en dieven, knoppen plukken. Mijn vader kweekte ze niet, hij had ze alleen in de tuin staan. Vond hij mooi.

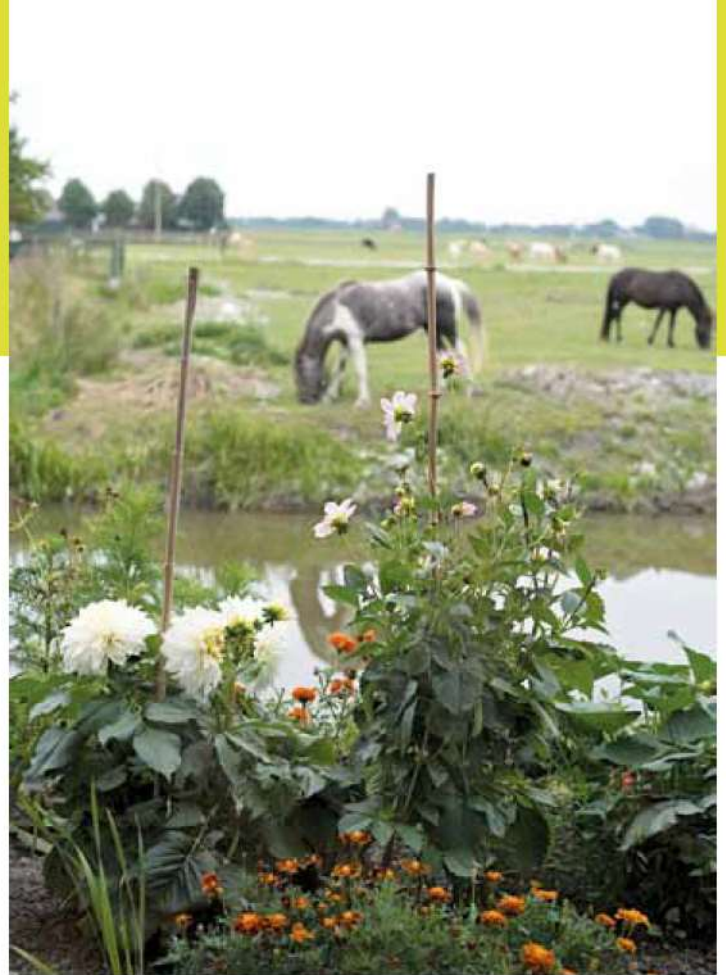
Ik en mijn vrouw kwamen op de Bredeweg te wonen, en daar hadden we een grote tuin. Dus kon ik mijn gang gaan. Heeft nog wel een tijdje geduurd natuurlijk. Want heel gek, ik had dahlia's gekocht op de markt en die deden het mooi, verschillende soorten.

En in de herfst had ik ze uitgerooid. Maar het volgend voorjaar keek ik en dacht ik: hé, dat lijkt wel een klein dahliaatje. Heeft 1 van de dahlia's het zaad verloren! En dat kwam op.

Dus zo is het begonnen. Zelf zaad kweken, kruisen, nieuwe soorten maken. Want zo gaat dat. Toen werd ik lid van de Nederlandse Dahliavereniging.

Wat heeft u voor nieuwe soorten gemaakt?

Heel veel verschillende soorten, kijk maar. (Meneer Muntjewerff toont me foto's en posters vol dahlia-soorten in allerlei soorten, maten en kleuren. Allemaal zijn eigen kweek)

Als je naar buiten kijkt zie je er één

Ik ben onder de indruk. Welke vindt u zelf het mooiste?

Dat maakt me niet erg veel uit. Maar dit is mijn laatste. Kijk. Hier op de foto en daar staat hij in de tuin. Meneer Muntjewerff toont met een zachtroze frêle dahlia. Die heeft een naam gekregen. Die heet naar mijn dokter Karen Maassen van de Brink.

Aha, waarom naar haar?

Zij heeft mij behandeld. Ik had longkanker.

U had longkanker, verleden tijd? Is het weg?

Ja!

Wat goed, dat gebeurt niet vaak bij longkanker toch?

Een mirakel. Nou ja, en het werk van de dokter natuurlijk. Kijk (hij toont mij een krantenartikel met foto van de 'doop' van de dahlia, met dr. Maassen van de Brink en hemzelf).

En ze is vriendelijk. En ook een bloemenliefhebber. Ik heb het haar verteld toen ik bij haar was voor de behandeling en dat vond ze erg goed. Het is officieel, met certificaat en al. Geregistreerd in Winkley in Engeland.

Wat mooi. Ze zal vereerd geweest zijn.

Zeer.

U heeft ook prijzen gewonnen met uw dahlia's?

O ja. Veel.

Zelf zaad kweken, kruisen, nieuwe soorten maken

Wat is dan een prijswinnende dahlia, waar wordt op gelet?

Het symmetrische van de blaadjes. Dat leer je. Dat leer je zien. Die zaden daar kun je niks aan doen. Dat is toeval. Die zijn nooit hetzelfde als de moeder. Nooit. Net als kinderen.

Leefde uw vader nog toen u begon met het kweken van dahlia's?

Ja ja hoor. Of nee, toch niet. Had hij vast wel mooi gevonden.

Wat was uw vader voor een man?

Het was een boer.

Ook van weinig woorden?

Ja.

Wat was uw vader voor een vader?

Ja, gewoon.

Lief?

Mwah, neuh, niet speciaal.

Streng?

Neuh. Ook niet direct.

Kijk, hier nog een dahlia vernoemd naar de buurvrouw bijvoorbeeld. Ik heb er ook nog één vernoemd naar BZN en één naar Imca Marina.

Aha, waarom naar hen?

Ja, die maken muziek voor iedereen. Die van Imca Marina trok een heleboel belangstelling. Ze was er zelf bij, en de doop was in de Keukenhof, zelfs SBS6 was er.

Wat moet iemand doen om een dahlia van u naar zich vernoemd te krijgen?

Dat gebeurt, of ze het nou leuk vinden of niet! Daar denk ik nooit over na, dat komt in me op.

Is er al een Ria-dahlia?

Ja die is er. (Het duurde even maar die is er! roept Ria van de zijlijn)

Waar heeft u elkaar eigenlijk ontmoet?

In de bus. Kende haar al wel hoor. Hoe dat ging weet ik niet meer. Het ging vanzelf.

U had meteen contact?

Nou nee hoor. Maar het is toch vanzelf gekomen. Hoe weet ik niet meer.

Wat vond u leuk aan uw vrouw toen?

Ja dat weet ik niet meer. Wat moet je leuk vinden?

Ooooooooh!

(hij lacht) Ja gewoon, vriendelijk.

Bent u wel eens boos?

Nou, nee.

Huilt u wel eens?

Ook niet.

Jaaa.

Heeft u ook dahlia's genoemd naar uw zonen Rob en Peter?

Ja heel in het begin maar die deden het niet..

Maar Rob en Peter deden het wel hoop ik?

Ja, gelukkig wel. We hebben een kleinzoon en kleindochter ook.

Wat vinden ze van de dahlia's?

Jaaa, dat vinden ze wel mooi.

Maar nu zorgt een goede kennis van me voor de dahlia's. Sinds 2 jaar kan ik het niet meer. Ik heb een progressieve spierziekte, spastische spinale paraparese. Ik heb vier keer mijn been gebroken daardoor. Heel langzaam stijgt die ziekte op. Is niet te genezen. Niemand weet hoe lang het nog duurt. Vandaar dat ik in deze stoel zit.

Dus moet uw kennis voor de dahlia's zorgen. Zit u er wel bij?

Oh ja. Oh ja. Ik zeg wat hij moet doen.

Mist u het, bezig zijn met de dahlia's?

Nou in het begin wel hoor. En de tuin hè. De grote tuin. Maar dat ging niet meer. Daarom wonen we sinds anderhalf jaar hier. Met een klein strookje tuin. Maar we hebben wel mooi uitzicht.

En om een nieuwe dahlia naar mij vernoemd te krijgen ben ik te laat..

Ja, ja, te laat. Maar ik kan je wel wat zaad sturen van deze dahlia, als het lukt.

Dan heb ik een echte Karen Maassen van de Brink in mijn tuin, van de beroemde kweker Muntjewerff. Graag.

En dat is mooi.